

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Τα σχολικά ατυχήματα
και η πρόληψή τους

Ντετερμινισμός
και ελεύθερη βούληση

Εκπαίδευση, νέες τεχνολογίες,
καινοτομία ως μοχλός ανάπτυξης

ΤΕΥΧΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2011

26

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚά Χρονικά

Ιδιοκτησία	ΤΕΙ Αθήνας
Εκδότης	Δημήτριος Νίνος Πρόεδρος ΤΕΙ Αθήνας
Συντακτική Επιτροπή	Δημήτριος Νίνος Μιχαήλ Μπρατάκος Ιωάννης Χάλαρης Απόστολος Παπαποστόλου Γεώργιος Παννακόπουλος
Επιμέλεια έκδοσης	Ιφιγένεια Αναστασάκου Δώρα Φραγκούλη Δανάη Κονδύλη
Καλλιτεχνική Επιμέλεια έκδοσης	Έφη Παναγιωτίδη, efipanpan@yahoo.gr

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ

Πρόεδρος	Δημήτριος Νίνος
Αντιπρόεδρος	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Χάλαρης
Διευθύντρια ΣΕΥΠ	Ζαμπία Βαρδάκη
Διευθυντής ΣΤΕΦ	Δήμος Τριάντης
Διευθυντής ΣΓΤΚΣ	Ζωή Γεωργιάδου
Διευθυντής ΣΔΟ	Γιώργος Παννακόπουλος
Διευθυντής ΣΤΕΤΡΟΔ	Γιώργος Αγγελούσης
Γενικός Γραμματέας	Ηλίας Οικονόμου
Γραμματέας Συμβουλίου	Αφροδίτη Λάσκαρη

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΩΝ

Πρόεδρος ΕΕ&Ε	Μιχαήλ Μπρατάκος
Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α	Αντιπρόεδρος ΤΕΙ-Α
Αντιπρόεδρος	Ιωάννης Τσάκης
Μέλη ΕΕ&Ε	Αθανάσιος Νασιόπουλος Γεώργιος Παναγιάρης Διονύσιος Κάβουρας Ευαγγελία Πρωτόππαπα Περικλής Λύτρας
Γραμματέας ΕΕ&Ε	Ιφιγένεια Αναστασάκου

1. ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΕΛ. 4

2. ΘΕΣΜΙΚΑ

- Απάντηση σε δήλωση της Υπουργού ΠΔΒΜΘ κ. Άννας Διαμαντοπούλου

ΣΕΛ. 7

- Απάντηση του ΤΕΙ Αθήνας στην από 18-11-2011 ανακοίνωση της ΔΕ του ΤΕΕ

ΣΕΛ. 10

- Επιστολή προς την Υπουργό ΠΔΒΜΘ κ. Άννα Διαμαντοπούλου

ΣΕΛ.11

3. ΑΡΘΡΑ - ΑΠΟΨΕΙΣ

▪ Α. Καρμάς

Ελεονώρα της Ακουϊτανίας -
Μια μεγάλη γυναικεία μορφή
στη Μεσαιωνική Ευρώπη

ΣΕΛ. 13

▪ Ν. Χιωτίνης

Η Ιστορία του Ανθρώπου ως αέναη
αναζήτηση κοσμικού νοήματος
και υπαρξιακής ελευθερίας

ΣΕΛ. 18

▪ Α. Νασιόπουλους

Εκπαίδευση, Νέες Τεχνολογίες,
Καινοτομία ως μοχλός Ανάπτυξης

ΣΕΛ. 22

▪ Μ. Βενετίκου

Ντετερμινισμός και ελεύθερη βούληση
Είναι δυνατόν να ζούμε σε ντετερμινιστικό
κόσμο και όμως να αποφασίζουμε ελεύθερα;

ΣΕΛ. 28

▪ Π. Μάντη

Η σύμβαση του Οργανισμού
των Ηνωμένων Εθνών
για τα δικαιώματα του παιδιού

ΣΕΛ. 32

▪ Γ. Γιαννακόπουλος

Η τακτική της στρουθοκαμήλου

ΣΕΛ. 38

▪ Ι. Μπουρής

Ηλεκτρονική διαβούλευση στην βελτίωση
του προφίλ τμημάτων ΑΕΙ τεχνολογικού κύκλου:

Η περίπτωση του τμήματος Διοίκησης

Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α

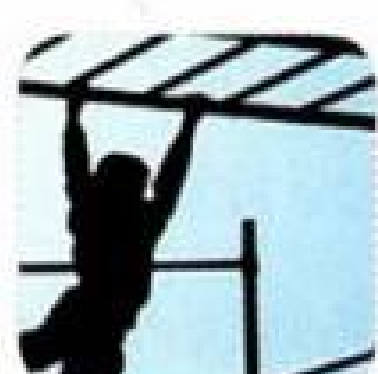
ΣΕΛ. 40

4. ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Παγκόσμια ημέρα ατόμων με αναπηρία

ΣΕΛ. 47

5. ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΖΩΗ

Τα σχολικά ατυχήματα
και η πρόληψή τους

ΣΕΛ. 49

6. ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΕΙ

Νέα του ΤΕΙ-Α

ΣΕΛ. 55

Νέα από τα Τμήματα

ΣΕΛ. 56

Νέα της Επιτροπής

Εκπαίδευσης και Ερευνών

ΣΕΛ. 80

7. ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΣΕΛ. 96

8. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΕΛ. 104

Ο Πρόεδρος
και το Συμβούλιο
του ΤΕΙ Αθήνας
σας εύχονται
η νέα χρονιά να είναι γεμάτη
**υγεία, χαρά
και
δημιουργία!**

3

ΑΡΘΡΑ ΑΠΟΨΕΙΣ

▪ **A. Καμμάς**

Ελεονώρα της Ακουϊτανίας - Μια μεγάλη γυναικεία μορφή στη Μεσαιωνική Ευρώπη

▪ **N. Χιωτίνης**

Η Ιστορία του Ανθρώπου ως αέναη αναζήτηση κοσμικού νοήματος και υπαρξιακής ελευθερίας

▪ **A. Νασιόπουλος**

Εκπαίδευση, Νέες Τεχνολογίες, Καινοτομία ως μοχλός Ανάπτυξης

▪ **M. Βενετίκου**

Ντετερμινισμός και ελεύθερη βούληση
Είναι δυνατόν να ζούμε σε ντετερμινιστικό κόσμο και όμως να αποφασίζουμε ελεύθερα;

▪ **Π. Μάντη**

Η σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού
United nations' convention on the rights of the child (uncrc)

▪ **Γ. Γιαννακόπουλος**

Η τακτική της στρουθοκαμήλου

▪ **I. Μπουρής**

Ηλεκτρονική διαβούλευση στην βελτίωση του προφίλ τμημάτων ΑΕΙ τεχνολογικού κύκλου:
Η περίπτωση του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ-Α

του Α. Καμμά*

Ελεονώρα της Ακουϊτανίας

Μια μεγάλη γυναικεία μορφή στη Μεσαιωνική Ευρώπη

Η Ελεονώρα της Ακουϊτανίας υπήρξε μία από τις εξέχουσες μορφές της Ευρωπαϊκής Ιστορίας. Ζώντας σε μία απόλυτα ανδροκρατούμενη περίοδο της, όπως ο Μεσαίωνας, σφράγισε με την προσωπικότητά της την πορεία των δύο ισχυρότερων τότε κρατών, της Γαλλίας και της Αγγλίας, των οποίων υπήρξε, διαδοχικά, βασίλισσα.

Η ισχυρή βιολογική της κράση (έζησε 80 ή 82 χρόνια, διάστημα υπερδιπλάσιο του μέσου όρου ζωής στην εποχή της) συνδυαζόταν με έναν πείσμονα και αποφασιστικό χαρακτήρα που υπερνικούσε όλα τα εμπόδια τα οποία συναντούσε στην υλοποίηση των στόχων της.

Η Ελεονώρα υπήρξε ένας πραγματικός θηλυκός «**Ηγεμόνας**» με όλη τη διάσταση που, κάποιους αιώνες αργότερα, έδωσε ο Niccolo Machiavelli στο ομώνυμο κλασικό του έργο, αποδεικνύοντας ότι οι ιδιότητες του πραγματικού ηγέτη δεν είναι αποκλειστικό προνόμιο του ανδρικού φύλου.

Η Ελεονώρα της Ακουϊτανίας (Alienor d' Aquitaine) γεννήθηκε το 1122 (ή 24) και πέθανε την 1^η Απριλίου του 1204 στο Αββαείο του Fontevraud, κοντά στο Saumur.

Ήταν κόρη του **Γουλιέλμου Ι'** (Guillaume X), δούκα

της Ακουϊτανίας και της **Αενώρ** (Aénor), κόρης του Αϊμερίκ Α' του Σατελρώ (Aymeric I de Châtellerauld).

Μεγάλωσε και μορφώθηκε στην Αυλή της Ακουϊτανίας όπου διδάχθηκε τη Λατινική γλώσσα, τη μουσική και τη λογοτεχνία της εποχής της αλλά εξασκήθηκε επίσης στην ιππασία και το κυνήγι.

Υπήρχε εξάλλου παράδοση καλλιέργειας της ποίησης και της μουσικής στην Αυλή της Ακουϊτανίας, από την εποχή του παππού της Ελεονώρας, του **Γουλιέλμου Θ' του Τροβαδούρου** (Guillaume IX, le Troubadour).

Δεν ήταν παρά δεκατριών μόλις ετών όταν ο πατέρας της απεφάσισε τον γάμο της με τον γιο του βασιλιά της Γαλλίας Λουδοβίκου ΣΤ', το νεαρό πρίγκιπα **Λουδοβίκο της Γαλλίας**, διάδοχο του Γαλλικού θρόνου.

Αυτή η ένωση, στην οποία συνέβαλε με τη διπλωματία του ο ικανός **Suger**, ηγούμενος του Saint Denis και σύμβουλος του βασιλιά της Γαλλίας εξυπηρετούσε τα συμφέροντα και των δύο μερών, αλλά συγχρόνως, δεν προσαρτούσε τα εδάφη της Ακουϊτανίας (στα οποία συμπεριλαμβάνοντο και οι περιοχές του Πουατιέ, του Μπορντώ και της Γασκόνης) στο Γαλλικό Στέμμα αλλά διατηρούσε την αυτονομία του δουκάτου αυτού το οποίο και θα περιεχόταν στο διάδοχο του νέου ζεύγους που θα έφερε τον τίτλο του **Βασιλιά της**

*Ο κ. Α. Καμμάς είναι ιατρός ορθοπαιδικός, ομότιμος καθηγητής του ΤΕΙ-Α

Γαλλίας και Δούκα της Ακουϊτανίας.

Με τη συμφωνία αυτή ο μεν **Γουλιέλμος Ι΄ της Ακουϊτανίας** απέφυγε την επικυριαρχία στα εδάφη του ενός, πιθανόν ανεπιθύμητου, μέλλοντα συζύγου της κόρης του ο δε βασιλιάς της Γαλλίας **Λουδοβίκος ΣΤ΄, ο Χονδρός** (Louis VI, le Gros) διέβλεπε μία επέκταση, έσω και έμμεση, των εδαφών που θα διαχειριζόταν ο διάδοχός του **Λουδοβίκος Ζ΄, ο Νέος** (Louis VII, le Jeune).

Ο γάμος των δύο νέων έγινε στις **25 Ιουλίου του 1137** στο Μπορντώ και οι γαμήλιες τελετές διήρκεσαν πολλές ημέρες τόσο στο παλάτι της Ομπριέρ, κοντά στο Μπορντώ, όσο και κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του ζευγαριού προς το Παρίσι, που πραγματοποιήθηκε μετά τη στέψη των ως **Δουκών της Ακουϊτανίας** στον καθεδρικό ναό του Αγίου Πέτρου, στο Πουατιέ.

Κατά τη διάρκεια όμως αυτού του ταξιδιού κατέφθασε και η είδηση του θανάτου του βασιλιά της Γαλλίας και πατέρα του νεόνυμφου πρίγκιπα.

Η Ελεονώρα στέφθηκε βασίλισσα της Γαλλίας τα Χριστούγεννα του 1137 στο Μπούρζ μαζί με τον σύζυγό της, αν και ο τελευταίος είχε στεφθεί, ζώντας του πατέρα του, σε ηλικία εννέα ετών, το 1131 στη Ρεμς (Reims). Ήταν τότε 13 ή 15 ετών και ο σύζυγός της τρία μόνο χρόνια μεγαλύτερός της.

Η αλλαγή περιβάλλοντος και συνηθειών και η δεσπόζουσα, στην Παρισινή Αυλή παρουσία της βασιλομήτορος **Αδελαΐδας της Σαβοΐας** (Adélaïde de Savoie) κάθε άλλο παρά ευχάριστες συνθήκες δημιουργούσαν σε μια νέα βασίλισσα, μεγαλωμένη σ' ένα κύκλο τροβαδούρων, ποιητών και, γενικά, ανθρώπων που καλλιεργούσαν τις τέχνες.

Η τεράστια επιρροή όμως την οποίαν ασκούσε στο νεαρό και άπειρο σύζυγό της τη χρέωνε συνεχώς με τις όποιες ατυχείς αποφάσεις του τελευταίου, χωρίς βεβαίως η ίδια να είναι ανεύθυνη των αποφάσεων αυτών.

Πολύ νωρίς η βασιλομήτωρ απομακρύνθηκε από την Αυλή και ο **Suger** έχασε την ιδιότητα του συμβούλου του βασιλιά, όταν αντιτάχθηκε στον παραλογισμό του Λουδοβίκου να τεθούν τα παιδιά των εύπορων κατοίκων του Πουατιέ σε ομηρία, μετά από την απόφαση που πήραν οι γονείς τους να κηρύξουν την ανεξαρτησία της περιοχής, απόφαση την οποία

ο βασιλιάς της Γαλλίας απέτρεψε με αναίμακτη παρέμβασή του.

Ένα σημαντικό γεγονός που πήρε τεράστια διάσταση και έφερε τον Λουδοβίκο σε ρήξη με τον πάπα της Ρώμης ξεκίνησε λόγω της εμμονής της Ελεονώρας να υπεραμυνθεί της ερωτικής σχέσης της αδελφής της **Πετρονίλλας** (Pétronille d' Aquitaine) με τον ανώτερο αξιωματούχο (sénéchal) του βασιλιά της Γαλλίας, τον **Ραούλ του Βερμαντουά** (Raoul de Vermandois) ο οποίος όμως ήταν ήδη παντρεμένος με την ανιψιά του πανίσχυρου κόμη της Καμπανίας **Θιμπώ Β΄** (Thibaud II de Blois, comte de Champagne).

Παρά τις αντιρρήσεις της Αγίας Έδρας ο γάμος ακυρώθηκε με το επιχείρημα της συγγενείας εξ αίματος με αποτέλεσμα τον αφορισμό από τον πάπα **Ιννοκέντιο Β΄** (Innocent II) και του ζεύγους των νεόνυμφων και των κληρικών που συμμετείχαν στην όλη μηχανορραφία.

Ακολούθησε μία σειρά αιματηρότατων εμφύλιων εχθροπραξιών που κυριολεκτικά εξουθένωσαν ψυχικά τον άβουλο βασιλιά της Γαλλίας.

Αυτήν ακριβώς τη χρονική περίοδο η παρέμβαση του φιλόσοφου και θεολόγου **Βερνάρδου του Κλαιρβώ** (Bernard de Clairvaux) αλλά και του πάντα πιστού (παρά την απομάκρυνσή του) στο βασιλικό ζεύγος, αββά **Σουζέρ** (Suger) άλλαξαν τελείως τη, σχετική με τα θέματα αυτά, αντίληψη του **Λουδοβίκου Ζ΄** ο οποίος κυριολεκτικά μεταμορφώθηκε σε μαχητή του χριστιανισμού, απόλυτα υποταγμένο στις εντολές του πάπα της Ρώμης.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες και υπό τη συνεχή πίεση των δύο κληρικών, ο βασιλιάς συμμετείχε, τον Απρίλιο του 1144 σε μία σύνοδο - τελετή στο **Saint - Denis** που, τυπικά, έθετε τέρμα στη διαμάχη του με τον πάπα της Ρώμης.

Η επίμονη προσπάθεια όμως του Σουζέρ και του Βερνάρδου του Κλαιρβώ να πείσουν την Ελεονώρα να μην αναμιγνύεται στις πολιτικές αποφάσεις του βασιλιά με αντάλλαγμα τις προσευχές και των δύο για απόκτηση διαδόχου, απέδωσαν μερικώς.

Το ζεύγος απέκτησε την πρώτη του κόρη το 1145 στην οποία δόθηκε το όνομα **Μαρία** και η Ελεονώρα περιόρισε την ανάμιξή της στη λήψη αποφάσεων του βασιλιά - συζύγου της χωρίς όμως και να πάψει

ποτέ να τον ακολουθεί εκ του πλησίον, ακόμα και όταν αυτός αποφάσισε να ηγηθεί της **Β΄ Σταυροφορίας**, δηλώνοντας πλήρη υποταγή στην Αγία Έδρα.

Η εξέλιξη όμως της Σταυροφορίας αυτής ήταν μία ακόμα αποτυχία του βασιλιά της Γαλλίας.

Έτσι, λίγους μήνες μετά ο Λουδοβίκος και η Ελεονώρα ξεκίνησαν, χωριστά, το ταξίδι του γυρισμού.

Η βασίλισσα, μάλιστα, συνελήφθη κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αυτού, από μουσουλμάνους πειρατές αλλά, αργότερα, ελευθερώθηκε από Νορμανδούς ιππότες που υπηρετούσαν κάτω από τις διαταγές του Ρογήρου Β΄.

Τελικά, κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες, με ιδιαίτερα κλονισμένη από τις κακουχίες και τις ασθένειες υγεία,

έφθασε στο Παλέρμο όπου και πληροφορήθηκε το τραγικό τέλος του θείου της, κόμη της Αντιόχειας, Ρεϊμόνδου ο οποίος σκοτώθηκε σε μάχη με τους Τούρκους, αποκεφαλίστηκε και το κεφάλι του στάλθηκε, μουμιοποιημένο, στον χαλίφη της Βαγδάτης.

Λίγο αργότερα το βασιλικό ζεύγος της Γαλλίας συναντήθηκε στην

Ιταλία και, από κοινού, ξεκίνησαν για τη χώρα τους με ειλημμένη πια την απόφαση να ζητήσουν ακύρωση του γάμου των.

Τόσον όμως ο πάπας **Ευγένιος Γ΄** (Eugène III), ο οποίος τους συνάντησε στο αββαείο του Μοντ Κασέν (Mont Cassin), όσον και ο πάντα μετριοπαθής αββάς **Σουζέρ** (Suger) προσπάθησαν, έστω και την ύστατη στιγμή, να τους μεταπείσουν.

Και, προσωρινά, το επέτυχαν με αποτέλεσμα τη γέννηση το 1150 μιας δεύτερης κόρης, της **Αλίξ ή Αελίς** (Alix, ou Aélis).

Ίσως η εξέλιξη του ζεύγους και, κατ' επέκταση, της ιστορίας να ήταν διαφορετική αν είχε γεννηθεί διάδοχος του Γαλλικού στέμματος.

Μετά όμως τη γέννηση μιας ακόμα κόρης η απόφαση χωρισμού των πήρε οριστικό χαρακτήρα και ο γάμος των ακυρώθηκε στις 21 Μαρτίου του 1152 από τη σύνοδο του **Μπωζανσύ** (Beaugency) με το «αιτιολογικό» της -πέμπτου βαθμού- εξ αίματος συγγενείας των δύο συζύγων.

Σε λιγότερο από δύο μήνες μετά τη λύση του πρώτου γάμου της, στις 18 Μαΐου 1152, η Ελεονώρα παντρεύτηκε στο Πουατιέ τον **Ερρίκο Πλανταγενέτη**, ο οποίος ήταν τότε 19 ετών, δηλαδή 9 ή 11 χρόνια νεώτερός της.

Ο πρώτος γιος του ζευγαριού, ο **Γουλιέλμος** (Guillaume) γεννήθηκε δεκαπέντε μήνες αργότερα, στις 17 Αυγούστου 1153.

Όταν, στις 25 Οκτωβρίου 1154 ο βασιλιάς της Αγγλίας **Στέφανος του Μπλουά** άφησε την τελευταία του πνοή, έχοντας από πριν ορίσει διάδοχο του θρόνου του τον **Ερρίκο** της Ανδεγαβίας, γιο της Ματίλδης της Αυτοκράτειρας, ο δρόμος για το αββαείο του Γουεστμίνστερ, όπου εγίνοντο οι στέψεις των Άγγλων

βασιλέων, ήταν πλέον ανοικτός για το ζεύγος **Ερρίκος - Ελεονώρα** που ήδη εξουσίαζε όλη την περιοχή της Δυτικής Γαλλίας, μέχρι τα Πυρηναία (Νορμανδία, Ανδεγαβία, Ακουϊτανία, Πουατιέ, Γασκόνη κλπ.).

Με την Ελεονώρα σε προχωρημένη εγκυμοσύνη και μετά από ένα περιπετειώδες (λόγω θαλασσοταραχής) ταξίδι στη Μάγχη η στέψη έγινε στις 19

Δεκεμβρίου 1154 και την 1η Μαρτίου 1155 ένα νέο άρρεν τέκνο, ο **Ερρίκος** προσετέθη στην Αγγλική βασιλική οικογένεια.

Η άνοιξη του 1155 βρίσκει τον Ερρίκο και την Ελεονώρα στη Νορμανδία, κοντά στη βασίλισσα Ματίλδη.

Από εκεί ξεκίνησε μία μακρά περιοδεία της Ελεονώρας στη Νορμανδία και την Ανδεγαβία με σκοπό τη σταθεροποίηση της εξουσίας της.

Μια περιοδεία που δεν διακόπηκε ούτε από τον πρόωρο θάνατο του πρωτότοκου γιου της Γουλιέλμου ούτε από τη γέννηση της κόρης της **Ματίλδης** το 1156.

Περισσότερο από μία δεκαετία η Ελεονώρα, μόνη ή με το σύζυγό της περιόδευε σε όλη την τεράστια επικράτεια του βασιλείου της, συμμετέχοντας ενεργά στην προσπάθεια του Ερρίκου να σταθεροποιήσει την εξουσία του σε όλη αυτή την τεράστια, για τα δεδομένα της εποχής εκείνης, έκταση που όριζε.

Από το 1153 έως το 1166, εκτός από τον **Γουλιέλμο** που πέθανε σε ηλικία μόλις τριών ετών, τον **Ερρίκο** και

την **Ματίλδη** που ήδη αναφέρθηκαν, γέννησε ακόμα πέντε παιδιά, τον **Ριχάρδο** το 1157, τον **Τζοφρουά** το 1158, την **Ελεονώρα** το 1161, την **Ιωάννα** το 1165 και, τέλος, τον **Ιωάννη** το 1166, σε ηλικία 42 ή 44, πλέον, ετών.

Όλα αυτά τα χρόνια η Ελεονώρα φαίνεται να ασκεί με απόλυτη συνέπεια τα καθήκοντά της ως βασίλισσας στη σκιά του συζύγου της.

Οι προσωπικές όμως σχέσεις της με το σύζυγό της είχαν βαθύτατα κλονισθεί από την ερωτική σχέση του Ερρίκου Πλανταγενέτη με τη νεαρή **Ροζαμούνδη Κλιφόρντ** (Rosamonde Clifford), επίσημη ερωμένη του βασιλιά της Αγγλίας.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις σταδιακής διάστασης των δύο συζύγων με την Ελεονώρα να διαμένει, κυρίως, στις περιοχές της δικής της επικράτειας (Νιορτ, Πουατιέ) και να ασχολείται περισσότερο με την καθιέρωση, στην περιοχή αυτή, μιας δικής της προσωπικής εξουσίας, εκτός των τυπικών Αγγλικών συνόρων, ενώ συγχρόνως μετείχε ενεργά στην αγωγή και εκπαίδευση του γιου της **Ριχάρδου**, ο οποίος εξελίχθηκε σε πρότυπο ιππότη - πολεμιστή εκπαιδευόμενος συστηματικά από τον αρτιότερο εκπαιδευτή στις πολεμικές τέχνες, τον **Γουλιέλμο τον Στρατάρχη** (Guillaume le Marechal).

Το 1172 οι σχέσεις του Ερρίκου Β΄ με τη σύζυγό του Ελεονώρα και τα παιδιά τους είχαν ιδιαίτερος οξυνθεί και μία σπίθα αρκούσε για να ξεσπάσει ανοικτή κρίση. Παρά τη μεγαλειώδη στέψη, στις 27 Σεπτεμβρίου στο Γουεστμίνστερ, του ζεύγους **Ερρίκου του Νέου - Μαργαρίτας της Γαλλίας** (κόρης του Λουδοβίκου Ζ΄) ως διαδόχων - βασιλέων της Αγγλίας οι σχέσεις πατέρα και γιου δεν βελτιώθηκαν.

Ο Ερρίκος Β΄ εξακολουθούσε να ασκεί τη βασιλική εξουσία κατά τρόπο απολυταρχικό αρνούμενος, ουσιαστικά, την εκχώρηση μέρους της στον εστεμμένο διάδοχό του.

Έτσι όταν το 1173 ο βασιλιάς της Αγγλίας αποφάσισε να τροποποιήσει την αρχική απόφασή του για διανομή των γαιών της επικράτειάς του και να εκχωρήσει στο μικρότερο γιο του **Ιωάννη τον Ακτήμονα** (με την ευκαιρία των αρραβώνων του τελευταίου με την **Αλίξ**, κόρη του κόμητα της Σαβοΐας Ουμβέρτου Γ΄) τα φέουδα του **Λουντούν** (Loudun), του **Σινόν** (Chinon) και του

Μιρεμπώ (Mirebau), ο Ερρίκος ο Νέος αντιτάχθηκε ενεργά στον πατέρα του.

Παρακινούμενος από τον πεθερό του βασιλιά της Γαλλίας που δεν έπαυε, σε κάθε ευκαιρία, να του επισημαίνει ότι ήταν βασιλιάς χωρίς εξουσία, και από τη μητέρα του που μισούσε θανάσιμα το σύζυγό της εξαιτίας, κυρίως, της σχέσης του με τη **Ροζαμούνδη Κλιφόρντ** (Rosamonde Clifford) άρχισε να συμπεριφέρεται σαν πραγματικός μονάρχης, παραχωρώντας γαίες στους συμμάχους του, ενώ συγχρόνως κατέργησε μονομερώς τη συμφωνία του Κλάρεντον που δέσμευε τον κλήρο να αποδέχεται τη βασιλική δικαιοσύνη - εξουσία επί αυτού.

Το 1173 οι τρεις μεγαλύτεροι γιοι του Ερρίκου Β΄ ο **Ερρίκος ο Νέος**, ο **Τζοφρουά της Βρετάνης** και ο **Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος** (δούκας της Ακουϊτανίας από το 1170) επαναστάτησαν κατά του πατέρα τους υποστηριζόμενοι από τον **Λουδοβίκο Ζ΄ της Γαλλίας**, τον **Γουλιέλμο Α΄ της Σκωτίας** και σημαντικό αριθμό ισχυρών Άγγλων βαρώνων.

Ψυχή της εξέγερσης αυτής ήταν, κατά κοινή ιστορική αντίληψη, η **Ελεονώρα της Ακουϊτανίας**.

Ο Ερρίκος Β΄ Πλανταγενέτης ήταν πεπεισμένος -και δικαίως- ότι η σύζυγός του είχε κινήσει τα νήματα της εξέγερσης των παιδιών του εναντίον του και, ως εκ τούτου, τη θεωρούσε κύριο αντίπαλό του κατά τη διάρκεια των εχθροπραξιών της περιόδου αυτής.

Έτσι σε κάποια φάση πολεμικών επιχειρήσεων στην περιοχή της **Τουρέν** (Touraine), όταν η βασίλισσα της Αγγλίας επιχείρησε να διαφύγει μεταμφιεσμένη σε άνδρα, συνελήφθη από πιστούς στο σύζυγό της και μεταφέρθηκε, αρχικά, στη **Σινόν** (Chinon) όπου και φυλακίσθηκε.

Τα επόμενα δεκαπέντε χρόνια (μέχρι το θάνατο του Ερρίκου Β΄) η Ελεονώρα παρέμεινε, με μικρά διαλείμματα, αιχμάλωτη του συζύγου της σε διάφορες περιοχές της Αγγλίας (όπου οδηγήθηκε μετά τη Σινόν) -κυρίως στο **Σαλίσμπουρυ**- αλλά και αλλού, υπό την αυστηρή επιτήρηση των πιστών στον Ερρίκο Β΄, **Ρανούλφ του Γκλανβίλ** (Ranulf de Glanville) αρχιδικαστή της Αγγλίας και του **Ραλφ Φιτζ Στέφεν** (Ralf Fitz Stephen) οι οποίοι, κατά διαταγή του βασιλιά, της απαγόρευαν κάθε κίνηση και επαφή που μπορούσε να θεωρηθεί συνωμοτική κατά του συζύγου της.

Ο Ερρίκος Β΄, μάλιστα, κίνησε διαδικασία ακύρωσης του γάμου των για να απαλλαγεί οριστικά από την ανεπιθύμητη σύζυγό του.

Τόσον όμως η σθεναρή άρνηση του εκπροσώπου του πάπα, καρδινάλιου **Ουγκουσιόν** (Ugucione) να προωθήσει αυτή την ακύρωση, όσον -κυρίως- ο αιφνίδιος θάνατος της ερωμένης του βασιλιά **Ροζαμούνδης Κλιφόρντ** για τον οποίο κατηγορήθηκε -πιθανότατα αδίκως- για εγκληματική ενέργεια η Ελεονώρα, απέτρεψαν την εξέλιξη αυτή.

Οι σχέσεις όμως μεταξύ των γιων του Ερρίκου συνεχώς οξύνοντο.

Ακόμα και όταν, το 1183, πέθανε πρόωρα ο Ερρίκος ο Νέος, ο Ριχάρδος βρέθηκε μπροστά στο κοινό μέτωπο των άλλων δύο αδελφών του, του **Τζοφρούα της Βρετάνης** και του **Ιωάννη του Ακτμήμονα**.

Η κατάσταση κινδύνευε, για μια ακόμα φορά, να ξεφύγει τελείως από τα χέρια του Ερρίκου Β΄, ο οποίος, σε μια απέλπιδα προσπάθειά του να αποφύγει μια νέα κρίση στην οικογένειά του, προσέφερε ένα βαθμό **ημιελευθερίας** στη σύζυγό του ελπίζοντας ότι αυτή θα ασκούσε την επιρροή της στα παιδιά τους κατά τρόπο που θα κατεύναζε τα πάθη και τις φιλοδοξίες των.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα η Ελεονώρα, αφού συμπαραστάθηκε στην κόρη της **Ματίλδη** (Mathilde) κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού του τρίτου της παιδιού προσπάθησε να επιτύχει συμφωνία μεταξύ των τριών αγοριών της κάτι που -σε προσωρινή βάση- το πέτυχε λίγο πριν από τα Χριστούγεννα του 1184 με την υπογραφή, μεταξύ των, μιας **συμφωνίας ειρήνης** στο Γουεστμίνστερ (Westminster) η οποία όμως αποδείχθηκε μάλλον θνησιγενής, αφού οι εχθροπραξίες επαναλήφθηκαν σύντομα, μόλις ο Ριχάρδος έφθασε στην Ακουϊτανία.

Μπροστά στο ενδεχόμενο νέων, κακών γι' αυτόν, εξελίξεων ο Ερρίκος Β΄ με μία νέα διπλωματική κίνησή του κάλεσε, λίγο μετά το Πάσχα του 1185 τη σύζυγό του στη Νορμανδία και την αποκατέστησε στην εξουσία του Πουατού (Poitou) υποχρεώνοντας το Ριχάρδο να ασκεί εξουσία στο όνομα της μητέρας του η οποία όμως, για κάθε ενδεχόμενο, επαναοδηγήθηκε σε κατάσταση «μερικής» αιχμαλωσίας στο Γουίνσεστερ (Winchester).

Στις 6 Ιουνίου 1189 ο Ερρίκος Β΄ Πλανταγενέτης πέθανε στη Σινόν.

Ο Ριχάρδος τον διαδέχθηκε ως βασιλιάς της Αγγλίας, δούκας της Νορμανδίας και κόμης της Ανδεγαβίας.

Η πρώτη πράξη του νέου Βασιλιά ήταν να ελευθερώσει από κάθε περιορισμό τη μητέρα του, η οποία και ανέλαβε αμέσως δράση υπέρ του γιου της, διατρέχοντας όλη την Αγγλική επικράτεια και υποχρεώνοντας ευγενείς και φεουδάρχες να δηλώνουν πίστη στο νέο ηγεμόνα τους.

Στην ουσία, η Ελεονώρα κυβερνούσε στο όνομα του Ριχάρδου του Α΄ (Λεοντόκαρδου) καθ' όλη τη διάρκεια της μακράς απουσίας του τελευταίου από την Αγγλία. Οδήγησε μάλιστα τη μελλοντική της νύφη, τη **Βερανζέρη της Ναβάρρας** (Béangère de Navarre) στην Κύπρο όπου αυτή παντρεύτηκε τον Ριχάρδο, ο οποίος όδευε στους Αγίους Τόπους, στα πλαίσια της 3ης Σταυροφορίας.

Στην Αγγλία προσπάθησε, με κάθε τρόπο, να εμποδίσει το μικρότερο γιο της Ιωάννη να εκθρονίσει το Ριχάρδο και όταν ο τελευταίος συνελήφθη -κατά την επιστροφή του στην Αγγλία- από τους Αυστριακούς, η ίδια πρωτοστάτησε στη συγκέντρωση των λύτρων που απαιτούντο για την απελευθέρωσή του.

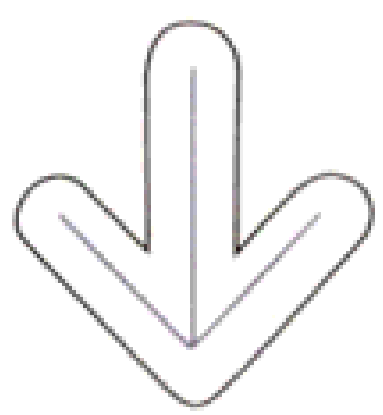
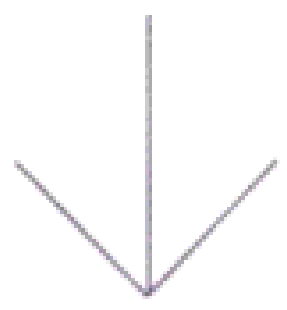
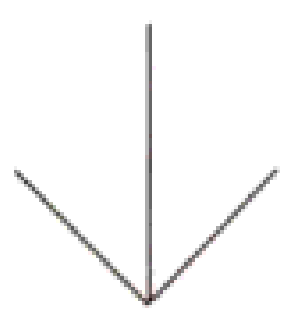
Η δράση της όμως δεν σταμάτησε εκεί.

Αν και είχε αποφασίσει να αποτραβηχτεί από τα κοινά, αποσυρόμενη στο αββαείο του Fontevraud, ανέστειλε τη μοναχική της ζωή για να συμπαρασταθεί στον τραυματία γιο της, Ριχάρδο τον Α΄ και, μετά το θάνατο του τελευταίου, το 1199, στο μικρότερο γιο της **Ιωάννη τον Ακτμήμονα**, ο οποίος διαδέχθηκε τον αδελφό του στον Αγγλικό θρόνο.

Δική της μάλιστα πρωτοβουλία ήταν η ένωση της εγγονής της, **Λευκής της Καστίλλης** (Blanche de Castille) με το Λουδοβίκο τον 8ο, γιο του Φίλιππα Αύγουστου με τον οποίο, διπλωματικότερα, είχε αποκτήσει άριστες σχέσεις.

Η Ελεονώρα της Ακουϊτανίας πέθανε στις 31 Μαρτίου 1204 στο Πουατιέ, και ετάφη σε μεγαλειώδες μνημείο στο αββαείο του Fontevraud δίπλα στο δεύτερο σύζυγό της, Ερρίκο το 2ο και τον πιο αγαπημένο της γιο, Ριχάρδο τον Α΄ ή Λεοντόκαρδο.

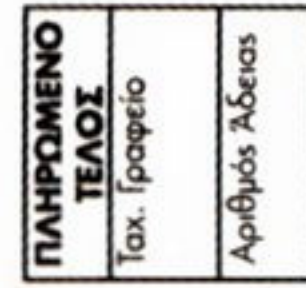
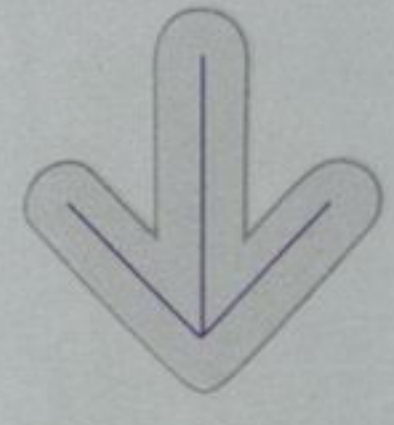

Δημοσίευση άρθρων

Γίνονται δεκτά άρθρα που πραγματεύονται **επίκαιρα ζητήματα στο χώρο της εκπαίδευσης ή και θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος**. Τα κείμενα πρέπει να αποστέλλονται με e-mail, σε μορφή Word, ενώ οι φωτογραφίες που τα συνοδεύουν πρέπει να είναι σε ηλεκτρονική μορφή (.tiff ή .jpg) σε υψηλή ανάλυση. Η βιβλιογραφία, αν υπάρχει, παρατίθεται μόνο με τη μορφή υποσημειώσεων. Τα άρθρα, τα οποία μπορεί να είναι πρωτότυπα ή αναδημοσιεύσεις, δεν επιτρέπεται κατά κανόνα να υπερβαίνουν τις 2.000 λέξεις.

Για να δημοσιευτεί ένα κείμενο, πρέπει να εγκριθεί από την Συντακτική Επιτροπή. Η μερική ή ολική αναπαραγωγή κειμένων του περιοδικού επιτρέπεται μόνο με την άδεια του Εκδότη.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με την κα Ι. Αναστασάκου, τηλ.: 210 5385174,
Fax: 210 5385852, e-mail: eee@teiath.gr

Αν. Σπιριδωνος, 122 10 Αιγάλεω
Τηλ.: 210 538 5100, fax: 210 591 1590
e-mail: info@teiath.gr, webmaster@teiath.gr

ISSN 1791-7247

www.teiath.gr